

Jelentés

**A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
2008. évi tevékenységéről**

Összeállította:

Závoczky Szabolcs

Igazgató

Tartalomjegyzék

1. Személyi állomány	3
2. Területi adatok	3
2.1. Védett és védelemre tervezett területek	3
2.2. Saját vagyonkezelésű területek	5
2.3. Terület nélküli értékek	9
3. Kutatás és monitorozás	10
3.1. Kutatás.....	10
3.2. Monitorozás.....	10
4. Kezelési tevékenység	13
4. Kezelési tevékenység	13
4.1. Kezelési tervek	13
4.2. Élőhely fenntartás.....	13
4.3. Élőhely rehabilitáció	14
4.4. Fajvédelem	18
4.5. Saját állatállomány	20
4.6. Vadászterületek	21
4.7. Halászati vizek	21
5. Jogi tevékenység	22
5.1. Hatósági eljárásokban való közreműködés	22
5.2. Bíróságok	22
5.3. Büntető ügyek	23
5.4. Polgári perek	23
6. Őrszolgálat	24
7. Költségvetés és vagyon	27
7.1. Kiadások.....	27
7.2. Bevételek.....	27
7.3. Vagyon	27
7.4. Épületek.....	27
7.5. Eszközök	28
8. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	31
8.1. Turisztikai infrastruktúra.....	31
8.2. Kiadványok	33
8.3. Látogatottság	33
8.4. Társadalmi kapcsolatok.....	37
8.5. Környezeti nevelési intézkedések	40
9. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel	42
10. Külföldi együttműködés	43
11. Ellenőrzések	45
12. Fontosabb célkitűzések a következő évre	47

1. Személyi állomány

2008 évben az Igazgatóság engedélyezett létszámát 10 természetvédelmi ór felvételével 68 főre növeltük. A természetvédelmi örök mindegyike sikeres őri vizsgát tett, így minden tájegység szakmai felügyelete megoldódott.

Az év során kétszer is meghirdetésre került közmunka program, melynek keretében január-május időszakban 11 főt, június-november időszakban 25 főt foglalkoztattunk, akik területkezelési, idegenforgalmi és élőhely-megőrzési feladatokban vettek részt.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkáját segítő Nemzeti Parki Tanács két alkalommal ülésezett 2008 évben. Elsőként az Igazgatóság pályázati tevékenységét tekintette át, majd a ciklus utolsó ülésén a tervezett horvát-magyar Bioszféra Rezervátum szakmai anyagával ismerkedett meg. Az év során 4 fő önkéntes gyakornok töltött több hónapot a Duna-Dráva Nemzeti Park területén az Igazgatóság munkáját segítve.

2. Területi adatok

2.1. Védett és védelemre tervezett területek

Befejeződött a Villányi templomhegy Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési tervének területi egyeztetése. A lezárult területi egyeztetések dokumentációit továbbítottuk a szakállamtitkárság felé.

2008-ban nem történt új védetté nyilvánítás az Igazgatóság működési területén, ugyanakkor kihirdetésre került a Baláta-tó Természetvédelmi Terület bővítése, amely így 342 hektár kiterjedésű lett a korábbi 105 hektár helyett. Számos védelemre tervezett terület védetté nyilvánításának előkészítése van folyamatban.

1. Személyi állomány

		szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2008-ban szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Köztisztviselő		10	56	Angol alapfok: 8 fő Angol középfok: 14 fő Angol felsőfok: 4 fő Német alapfok: 5 fő Német középfok: 6 fő Német felsőfok: 3 fő	19
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	1		1		
	Szerződéses		4			
	Összesen	1	14	57	40	19

2.2. Saját vagyonkezelésű területek

Erdők

Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő erdők területének kiterjedése 44 hektárral bővült 2008-ban. Az év során 4 hektár erdőterület átadása történt meg a Dráva folyó közelében gátszélesítés céljából az illetékes Vízügyi Igazgatóság részére. Így összesen 8777 hektár nagyságú erdőterület természetvédelmi vagyonkezelése valósulhat meg az Igazgatóság keretein belül.

A tájidegen és ültetvényszerű erdők átalakítása is folytatódott ebben az évben, amely folyamatokat saját bevételből finanszíroztunk. 2008-ban további 4 hektár akác és 14 hektár nemesnyár állomány átalakítása kezdődött el. A vagyonkezelésünkbe tartozó erdőkben 68 hektáron tisztítás, 123 hektáron gyérítés került elvégzésre az erdők szerkezetének átalakítása keretében. A Közmunkaprogramban foglalkoztatott munkavállalók 2008-ban kiemelt jelentőséggel bírtak a kisebb nagyságrendű erdőművelési munkák elvégzésében.

2008. évben az erdőápolási munkák kisebb nagyságrendet értek el a korábbi évekhez képest mivel a nyári melegek az ápolások szükséges mértékét csökkentették. A megvalósított pótlások elsősorban az egyes erdősítések elegyességének javítását célozták, a befejezett ápolások során pedig az idegenhonos fajok kiszелеktálása volt a cél.

Az erdőfelújítások területét jelentősen sikerült csökkentenünk, úgy hogy ezeket „befejezetté” nyilvánította a hatóság. Az erdőállományoknak alkalmatlan területeken, pedig csereerdősítésekkel váltottuk ki 16 hektár nagyságrendben.

A körzeti erdőtervek készítése során 6 körzetben közel 35 000 hektár összterületet érintő erdőtervezési munkában érvényesítettük a természetvédelem érdekeit. A védett és Natura2000 területek üzemtervezése során véleményeltérés nem volt a tervező hatósággal, a tervek elfogadását mindenhol javasoltuk. A Natura2000 területek esetében az erdészeti hatóság részéről bizonytalanságot vélünk felfedezni, láthatóan az üzemtervezés során nincs kialakult gyakorlat, amit követnének.

Gyeppek

Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő gyepterületeinek nagyobb része saját hasznosításban van. Fontosnak tartjuk, hogy a kiemelt élőhelyeken a természetvédelmi szempontok maradéktalanul teljesüljenek. Az év során lejárt haszonbérleti jogviszonyokat Somogy megyében nem hosz-

szabítottuk meg, az itt termelt szénát a drávaszentesi állattartó telepen teletetett szürke marha állomány takarmányszükségletének kielégítéséhez használjuk fel. A drávai védett természeti területek legelőin és rétjein az átlagosnál kisebb volt a fűhozam, de jól megfigyelhető, hogy ott, ahol a tavaszi nagy vizeket legalább május elejéig-közepéig visszafogtuk megfelelő mennyiségű szénát takarítottunk be.

A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzetben található homoki gyepterületeken cigája juh állomány nyári legeltetésével terület átalakítási kísérletet indítottunk meg. A program során az erdőterületek közé beekelődött gyepek folyamatos legeltetése valósult meg 40 hektáron. A Barcsi Borókásban és a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzetben tovább folytatódott a „Pannon gyeptípusok élőhelykezelése Magyarországon” megnevezésű LIFE program, ahol szintén homoki gyepterületek hosszú távú megőrzése a természetvédelmi cél.

Szántók

Szántóföldi művelést nem folytattunk, a saját használatban lévő 407 hektár szántóként nyilvántartott terület jelentős része a valóságban már jellemzően erdő. Földhivatali átvezetésüket fokozatosan végezzük. A fennmaradó szántóterületek haszonbérlet útján vannak hasznosítva. A védett gyepterületek közé beekelődött szántók átalakítását folytatjuk, a Közép-Dráva Tájegységben, 9 hektár szántóterületen gyeptelepítést hajtottunk végre. A Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzetben a Gyűrűsi löszvölgyek területén újabb 16 hektár nagyságú szántóterület átalakítása történt meg a tátorjános élőhelyek mellett.

Nádasok, vizes élőhelyek

A nemzeti park vizes élőhelyein az átlagosnál kisebb vízállások voltak jellemzők. Ennek oka a nyári és a 2007/2008-as téli csapadékhiány. A Dráván és a Dunán jelentősebb (az ártéri erdőket előntő) árhullám nem volt, ezzel szemben a nyári és a téli időszakban gyakran adódtak igen alacsony vízállások. Jellemző, hogy a Baláta-tó a 2003-as teljes kiszáradás után idén jutott ismét abba a helyzetbe, hogy a tómeder teljes területéről eltűnt a víz. Az agrárkörnyezetvédelmi programban szereplő nádas területek tisztítását mindenhol időben elvégeztük. A boronkai és a csombárdi halastavak és a homorúdi mocsár területén a vízkormányzási és kezelési munkákat elvégeztük.

2.1. Védett és védelemre tervezett területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	49724	15004	-		630
Tájvédelmi Körzet	4	33887	3 819	-	2	13287
Természetvédelmi Terület	22	3571	416	505	16	5908
Ex lege védett láp	108	7939		-		
Ex lege földvár	131	3143		-		
Erdőrezervátum				-	2	896

Összesen	263	98027	19239	1392	16	20721
----------	-----	-------	-------	------	----	-------

Ramsari	4	19 704				
Bioszféra Rezervátum						
Világörökség						
Európa Diploma						
NATURA 2000 Bird Direktiva						99 306
NATURA 2000 Habitat Direktiva						185 339

2.2. Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt és átvett terület (ha)	Tárgyévben átadott terület (ha)	Kiterjedése vagyonkezelésben és tulajdonosi joggyakorlásával (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
				ha	%	ha	%
Szántó			1 647	407	25	1 240	75
Gyep	3		5 794	2 791	48	3 003	52
Kert			0	0	0	0	0
Szőlő			3	3	100	0	0
Gyümölcsös			3	3	100	0	0
Nádas			338	338	100	0	0
Halastó			143	143	100	0	0
Erdő	44	4	8 777	8 777	100	0	0
Kivett	7		1 296	1 269	98	27	2
Összesen	54	4	18 001	13 731	76	4 270	24

2.3. Terület nélküli értékek

Objektum	Regisztrált össze- sen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Természeti Emlék	0	0
Forrás	504	60
Barlang	249	0
Víznyelő	129	11
Kunhalom	13	0
Földvár	137	0
Egyedi tájérték	864 (60 település)	97

A 2008-as év folyamán közhiteles barlangnyilvántartás keretében Beremendi-kristálybarlang térkép készítésének folytatása, valamint a Szuadó-barlang és a Gilisztás-barlang térképezési munkái készültek el.

A Nyugat-Mecsekben jelentős feltárás történt a Spirál-barlangban, ahol mintegy 250 méter hosszú további járat és egy mecseki viszonylatban igen jelentősnek számító barlangterem került feltárássra. Folytattuk az egyedi tájértékek községenkénti felmérését a természetvédelmi őrszolgálat segítségével.

3. Kutatás és monitorozás

3.1. Kutatás

Kutatási tevékenység a védetté nyilvánításokhoz szükséges előkészítő munka során folyt, ennek keretében a Tenkes-hegy TT természeti értékeinek feltárása történt meg. Nem országos monitoring programhoz köthető kutatás folyt a „pannon gyeptípusok kezelése” Life projekt keretében botanikai és talajkémiai témakörökben a Darányi-borókás és a Gyűrűsi-löszvölgyek területén. Elkészítettük az ormánsági vizes élőhelyek, gyepek és erdők különleges természetmegőrzési területek élőhelyképét 4070 hektár területen.

3.2. Monitorozás

Természetvédelmi monitoring keretében folytattuk Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer működtetését. Gyepkezeléssel kapcsolatos monitoring tevékenységeket végeztünk LIFE pályázat keretében a Darányi-borókás és a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzet Területén. Folytattuk a szarvasmarhával folytatott legeltetés hatását vizsgáló monitoringot a drávaszentesi - valamint a kölkedi mocsárrét területén.

Kiemelt programként külön hangsúlyt fektettünk a kockás liliom és vízilófark számlálására, mindkét faj esetében az új állományok feltárása is megtörtént a Duna-Dráva Nemzeti Park területén

Monitorozási projekt megnevezése	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése
NBMR - Védett növényfajok monitorozása	Molnár Dániel	Hármaslevelű szellőrózsa, Szíveslevelű hídör, Tátorján, Osztrák zergevirág, Tarajos pajzsika, Kakasmandikó, Kockásliliom, Vízilófark, Homoki nőszirm, Pofók árvacsalán, Iszapfű, Pókbangó, Fehér májvirág, Leánykökörcsin, Törpemandula, Zergeboglár, Sűrű csetkáká monitorozása a vonatkozó protokollok alapján
NBMR - Ürge monitorozás	Molnár Dániel	Ürgemonitoring lyukszámlálás módszerével

NBMR - Magyar tarsza monitorozása	Szövényi Gergely, Krausz Krisztina	A Magyar tarsza populációk felkutatása és állományfelmérése a kijelölt mintaterületeken. CS05 UTM négyzet: Szakadati löszgyep, Lengyel-hőgyészi erdőterületek, Szekszárdi-dombvidék
NBMR - Mohaközösségek monitorozása	Papp Beáta	Mohaközösségek monitorozása Mészkerülő homokpuszta és Illír sziklafüves lejtősztyepp társulásokban (Festuco-vaginatae Corynephorum: Bolhás; Sedosophiana-Festucetum dalmaticae: Szársomlyó)
NBMR - Kétéltű- és hüllő monitorozás	Bellagh Mátyás	A Baláta-tó hüllő- és kétéltűfaunájának monitoringja
NBMR - Halközösségek monitorozása	Tóth Balázs	Halközösségek monitorozása a Duna gemenci térségében (a Sió torkolata és Mohács közötti szakasz) kijelölt mintaterületeken
NBMR - Vizes élőhelyeken előforduló lepkefajok monitorozása (M. teleius, M. nausithous)	Dr. Ábrahám Levente	Hangyaboglárka fajok monitorozása Gyékényes és Hosszúvíz mintaterületein
NBMR - Épületlakó denevérek monitorozása	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	Épületlakó denevérkolóniák monitorozása (Almáskeresztúr, Bükkösd, Sellye, Pécsdevecser, Bükkösd, Sásd, Mozsgó, Gyöng, Turony)
NBMR - Barlangban telelő denevérek monitorozása	Szatyor Miklós	Barlangban telelő denevérpopulációk monitorozása a Mecsek térségében (Abaliget, Mánfa, Orfű, Pécs)
NBMR - Kisemlősök monitorozása bagolyköpetek vizsgálatára alapozva	Dr. Horváth Győző	Kisemlős faunisztikai felmérés a DDNPI területén gyűjtött bagolyköpetek feldolgozásával
NBMR - Gombák monitorozása	Pál Fám Ferenc	Kőszegi-forrás erdőrezervátum nagyomba monitoringja

NBMR - Kisemlőspopulációk elevenfogatásos csapdázáson alapuló monitorozása	Dr. Horváth Győző	A Kőszegi-forrás Erdőrezervátum kisemlős-közösségének felmérése
NBMR - Egyenesszárnyú közösségek monitorozása	Szövényi Gergely	Egyenesszárnyú közösségek vizsgálata a Mecsekben (Remeterét, Zobák-pusztá)
NBMR - Növénytársulások monitorozása	Dr. Lájér Konrád	Égeres mocsárerdő és aldrovadás társulások monitorozása (Baláta-tó, Boronka Melléki Tájvédelmi Körzet)
Natura 2000 - Lepkék		
<i>Lopingha achine</i>	Dr. Ábrahám Levente	Sápadt szemeslepke monitorozása a Dráva menti területeken
Natura 2000 - nádi énekesmadár-közösség monitorozása Gemencen és a Nyéki Holt-Dunán	Baja Ifjúsági természetvédelmi Egyesület	Nádi énekesmadár-közösségek monitorozása Gemenci vizes élőhelyeken.
Natura 2000 - pelefajok monitorozása	Mórocz Attila	Pelefajok monitorozása a Gemencben
Natura 2000 - Gemenc és Béda területén található erdőlakó denevéreközösségek vizsgálat	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	Erdőlakó denevéreközösségek állományfelmérése a gemenci és bédai területeken
Natura 2000 - denevérfajok monitoringja	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	A gemenci és Béda-karapancsai denevér állományok monitoringja
Natura 2000 - erdőlakó és épületlakó denevérfajok felmérése a Mecsekben	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	A mecseki erdőlakó és épületlakó denevérekölóniák monitorozása
Natura 2000 - hód monitorozás	Bajai Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület	A gemenci hódélfordulások monitorozása
Natura 2000 - Magyar szürkemarával történő gyepkezelés hatásának monitorozása	Dr. Lájér Konrád	Gyepkezelés hatásának monitorozása a Drávaszentesi és a Kölkedi réteken

4. Kezelési tevékenység

4.1. Kezelési tervek

2008. évben folytatódott a védett és védelemre tervezett területek természetvédelmi kezelési terveinek elkészítése. A fejezethez tartozó táblázatban szereplő területek közül ki kell emelni a Duna-Dráva Nemzeti Park kezelési tervét, amely több év és számos szakmai konzultáció eredményeként nyerte el jelenlegi formáját. A védelemre tervezett területek közül az Ormánsági Tájvédelmi Körzet kezelési tervének megalapozó dokumentációjának elkészítését kell kiemelni, mint az Igazgatóság területén lévő legnagyobb védelemre tervezett területet.

EU támogatásból a KvVM szervezésében elindult a Natura 2000 területekre vonatkozó fenntartási tervek készítése, amiben igazgatóságunk a Jánosházi-erdő, az Égett-berek és a Tengelic-homokvidék különleges természetmegőrzési területekkel érintett. Igazgatóságunk munkatársai kataszteri és biotikai adatok átadásával segítik a tervet készítő VÁTI munkáját.

Igazgatóságunk működési területére vonatkozóan az alábbi kezelési tervek kerültek kihirdetésre 2008-ban:

- 20/2008 KVVM rendelet (VIII.22.) Csokonyavisontai fás legelő természetvédelmi kezelési terve
- 19/2008 KVVM rendelet (VIII.22.) Baláta-tó természetvédelmi terület bővítéséről és erdőrezervátummá nyilvánításáról

4.2. Élőhely fenntartás

A Dél-Mezőföldi TK Leányvári-völgy és a Duna-Dráva Nemzeti Park Darányi-borókás területén folytatódott a tájidegen fajok visszaszorítása valamint a beerdősülést megakadályozó cserjeirtás összesen 17 hektár nagyságrendben. A területek folyamatos kaszálása illetve szárzúzásos kezelése is folytatódott.

A Kelet-Mecsek TK területén újabb 5 hektáron (bánáti bazsarózsa élőhelye) gyepfenntartó céllal cserjeirtást hajtottunk végre. Folytatódott a Dél-Mezőföld TK területén a korábban kitisztított tátorjános területek fenntartó kezelése.

A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet saját vagyongazdálkodásban lévő részén kísérleti jelleggel juhval történő legeltetést indítottunk be a Belső-somogyi homoki gyepkezelése, fenntartása céljából.

4.3. Élőhely rehabilitáció

Tovább folytattuk a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzetben megkezdett tátorjános és zergebog-láros élőhelyek rehabilitációját összesen mintegy 7 hektárnyi területen. A tátorján élőhelyén közmunkások segítségével cserjeirtást végeztünk a bálványfás terület gyepképzésére történő visszaalakítása érdekében.

A Duna-Dráva Nemzeti Park gemenci és béda-karapancsai területeit érintő élőhelyrehabilitációs program (GEF) keretében előkészületi munkák, tárgyalások zajlottak az év során, majd az év végével a talajmechanikai és geodéziai munkák is megindultak. Engedélyezési, kivitelezési munkák idén várhatóak.

A „Szabadság-zátony Life+” - program pályázati anyagának előkészítése, terepi felmérései történtek meg. A pályázat nyert, így a konkrét tervezési munkák is megindulhatnak. A pályázatnak egyik fontos eleme a Szabadság-zátonyra vezető kőgát visszabontása és ezzel a holtág rehabilitációja.

A darányi Nagyberek, a barcsi halastavak és a drávaszentesi mocsár területén a vízkormányzási és kezelési munkákat elvégeztük. A kevés csapadék következtében a tavak az év során alacsony vízszinten voltak tartva. Vizes élőhelyeink fejlesztéséhez előkészítettük a KEOP pályázatunkat, amely a barcsi halastavak és a drávaszentesi mocsár területein nyújthat segítséget a természetvédelmi kezeléshez.

INTERREG horvát-magyar pályázati program keretében hat drávai és két al-dunai mellékág rehabilitációját előkészítő engedélyezési tervek készültek el, a kivitelezésre vonatkozó pályázat beadása 2009 tavaszán történik meg horvát-magyar természetvédelmi program keretében.

4.1. Kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció (+,-)	Részletes természetvédelmi kezelési terv (+,-)	"C" fejezet, jogszabály melléklete (+,-)
	Abaliget-barlang felszíne TT (Ny-Mecsek tervezett TK részeként)	1,3	+	+	+
	Babócsai Basa kert TT	150	+	+	+
	Baláta-tó Erdőrezervátum	414	+	+	+
	Barcsi borókás (NP része)	3532	+	+	+
	Boronka-melléki Tk	8502	+	+	+
	Bükkhát Erdőrezervátum	452	+	+	+
	Csokonyavisontai fás legelő TT	437	+	+	+
	Csombárdi-rét TT	53	+	+	+
	Csurgónagymartoni erdő TT	170	-	-	-
	Dávodi földvári tó	74	-	-	-
	Dél-Mezőföld TK	7577	+	-	-
	Dunaszekcsői löszfal TT	7	+	+	+
	Dunaszentgyörgyi láperdő TT	332	+	+	+
	Fekete-hegy TT	95	-	-	-
	Jakab-hegy TT (Ny-Mecsek tervezett TK része)	223	+	+	+
	Kapszeg-tó TT	156	+	+	+
	Kelet-Mecsek TK	9248	+	+	-
	Kőszegi-forrás ER (Ny-Mecsek TK részeként)	154	+	+	+
	Melegmány-völgy TT (Ny-Mecsek tervezett TK része)	720	+	+	+
	Mohácsi történelmi emlékhely TT	8	+	+	+
	Mórici-erdő TT (tervezett)	500	+	+	+
	Nemzeti Park (dunai, drávai szakasz)	49 335	+	+	+
	Nagykónyi-erdő TT (tervezett)	121	-	-	-
	Nagy-mező –Arany-hegy TT	106	-	-	-
	Nyugat-Mecsek TK (tervezett)	10386	+	+	+
	Ormánsági TT (tervezett)	1800	+	-	-
	Pacsmagi tavak TT	365	+	+	+
	Paks-Imsósi erdő TT (tervezett)	667	-	-	-
	Patosfai Kakasmandinkós TT (tervezett)	95	-	-	-
	Pintér-kert TT	2	+	+	+
	Rinyaszentkirályi-erdő TT	63	-	-	-
	Szakadát-legelő TT	1,5	-	-	-
	Szársomlyó TT	224	+	-	-
	Szekszárd-Geresdi-dombság TT	8246	+	-	+
	Szentegáti-erdő TT	250	+	+	+
	Tengelici Székes gémtelep TT (tervezett)	30	+	+	+
	Tenkes-hegy TT (tervezett)	658	-	-	-
	Töttösi-erdő TT (tervezett)	295	-	-	-
	Villányi Templom-hegy TT	52	+	+	+
	Zselic TK	9046	+	-	-

4.2. Élőhely fenntartás

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1.	Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa	Kölked községhatárban található ártéri rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	131
2.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Barcs községhatárában található nedves rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	104
3.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Berzence és Somogyudvarhely községhatárban haszonbérleti szerződéssel hasznosított nedves legelő és kaszálórét szarvasmarha legeltetéssel	488
4.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Gyékényes községhatárban található fokozottan védett gyepterület saját költségvetési keretből történő évi kétszeri kaszálása	8
5.	Dél-Mezőföldi TK.	Cikta állománnyal legeltetése a Szenes legelőnek	40
6.	Duna-Dráva Nemzeti Park Barcsi-borókás	Homoki gyepek racka juh legeltetéssel történő fenntartása, gyomosodott területe karbantartása.	36
7.	Boronka-melléki TK	Cigája juh legeltetése homoki gyepterületen	40

4.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1	Tátorján élőhelyének rekonstrukciója	Bölcskei-tátorjános és Leányvári-völgy területén a cserjésedő gyepekben cserjeirtás valamint beékelődött kisebb bálványfa folt letermelése.	7
2	DDNP közép –Dráva TE gyeprekonstrukció	A védett területbe ékelődő szántó újragyepesítése és gyepkezelés	7
3	Drávaszentesi-rét elárasztás	A gyepterület egy mélyebben fekvő részének újbóli elárasztása, nedves rét és mocsár élőhely kialakítása.	5
4	Nagymező TT gyeprekonstrukció	Mecseki egykori legelő cserjésedésének felszámolása	14
5	Homoki gyep rehabilitáció a Barcsi borókásban	A homoki gyepre ültetett fekete fenyőültetvény eltávolítása.	8
6	Dél-Mezőföldi erdőrehabilitáció	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akác és erdei fenyves átalakítása)	4
7	DDNP Kelet-Dráva TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (nemesnyaras)	14
8	DDNP Béda-karapancsa TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (nemesnyaras)	2
9	DDNP Nyugat-Dráva TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akác)	4
10	Boronka melléki TK erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akác és átalakítása)	3

4.4. Fajvédelem

A kerecsensólyom védelme érdekében indított LIFE projekt keretében 2008. évben is folytatódott a tolnai állomány megfigyelése. A program keretében a Dél-Mezőföld TK Szeneslegelő egységén a szabadvezeték oszlopok szigetelőpapucssokkal lettek ellátva mintegy 14 km hosszúságban. A Magyarországi Rétisas-védelmi Program keretében a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel közösen összeállítottuk az országos réttisas állomány költési eredményeit és a réttisas-védelemmel kapcsolatos ismeretterjesztő anyag került kiadásra.

Sajnálatos módon 2008-ban 3 példány réttisas lett mérgezés áldozata. 11 példány fehér gólya és egy példány réttisas pedig áramütéstől pusztult el.

Folytatódott a több éves múltra visszatekintő kétéltűmentési tevékenység, a Mecsekben és a Kapszeg-tó TT mellett, ahol a vonuló béka- és götőfajok kerültek összegyűjtésre és lettek biztonságosan átszállítva a közúton.

Az újra meghirdetett panelprogram keretében 226 szakvéleményt adtunk ki. Néhány nagyobb denevérek által lakott pécsi épület (Tűzoltóság, MÁV-székház) bejárása során sikerült meg egyezni nagyméretű denevérodúk kihelyezéséről.

4.4. Fajvédelem

No.	A faj magyar neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1	Rétisas és fekete gólya	Műfészkek kihelyezés több tájegység területén is, a lehullott fészkek mesterséges fészkalappal történő megerősítése.
2	Fehér gólya	Az MME-vel közösen a fészkelő párok felmérése, szükség esetén fészkmagasító vagy mesterséges fészkalap kihelyezése.
3	Erdei béka és barna varangy	A Mecsekben Orfű területén a telelőhelyek és a szaporodóhelyek között vonuló állatok hálós terelése. MME-vel közös program.
4	Tátorján	A lőszpuszták mára már igen megfogyatkozott növényének védelme érdekében az élőhelyén cserjeirtást végeztünk és az állomány nagyságát folyamatosan monitorozzuk az NBmR-rel együtt.
5	Zergeboglár	A Kistápei-láprét területén a víz visszatartása és olyan szinten történő szabályozása, hogy az a növény növekedése szempontjából ideális legyen. Vizsgáljuk az eltérő kaszálási módok hatását. Az állomány nagyságát folyamatosan monitorozzuk az NBmR-rel együtt.
6	Bánáti bazsarózsa	Nagy-Mező_Aranyhegy TT területén folyamatos cserjeirtás a bánáti bazsarózsa élőhelyének javítása céljából
7	Énekesmadarak	Téli etetés minden tájegységben főként az erdei élőhelyeken kihelyezett etetőkkal.
8	Gőte-fajok	A Kapszeg-tó TT és a 6-os számú főút között az őszi vonulási időszakban gőtEMENTÉST végeztünk.
9	Rétisas	Téli etetés a Gemenci, Béda-Karapancsai és Tolnai tájegység területén.
10.	Kerecsensólyom	Fészkelő tálcák kihelyezése és szabadvezeték oszlopok szigetelése a Kerecsen Life pályázat keretében

4.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám	Tárgyévi állomány-növekedés (egyed)
Szarvasmarha	Magyar szürke	266	43
	Összesen:	266	43
Bivaly		0	0
Juh	racka	186	57
	cikta	285	113
	cigája	29	29
	Összesen:	500	197
Ló	hucul	2	
	Összesen:	2	0
Sertés	mangalica	25	0
	Összesen:	25	0
szamár	ismeretlen	3	
	Összesen:	3	0
kecske		2	2
Egyéb			
	Összesen	819	263

4.6. Vadászterületek

2008-ban a Duna-Dráva Nemzeti Parkban lévő drávaszentesi különleges rendeltetésű vadászterületen (1010 hektár) folytattuk a vadgazdálkodási tervben előírtak szerinti hasznosítást. A vadászterületen található mocsárrétek és vizes élőhelyek védelme érdekében folyamatosan csökkentjük a vaddisznó és a tájidegen dámszarvas állományait.

4.7. Halászati vízterek

Két saját kezelésben lévő állami halászati vízterületünk van, ami halászati kíméleti területként madárvédelmi célokat szolgál.

No.	A halászati víztér megnevezése (ahol az igazgatóságé a halászati jog)	Kiterjedése (ha)
	Riha-tó	31
	Taplósi-holt duna	90
Összesen:		121

5. Jogi tevékenység

5.1. Hatósági eljárásokban való közreműködés

A Zöld Hatóságokkal a hatósági eljárásokban az együttműködési szerződések szerint tartottuk a kapcsolatot. Megkeresésre szakértői állásfoglalásokkal segítettük a határozatokat, de gyakran bizonyos előkészítési feladatokban is részt vettünk segítve a hatóság munkáját.

	Ügyek száma
Szakértői megkeresések	284
DD-KTVF (Pécs)	213
KDT-KTVF (Székesfehérvár)	40
ATI -KTVF (Szeged)	28
NYUDU-KTVF (Szombathely)	3

5.2. Bírságok

Szabálysértési ügyek

Általánosságban megállapítható, hogy tulajdon elleni szabálysértések illetve bűncselekmények körében jelentős a megélhetési jellegű bűnelkövetések aránya, első sorban az orvhorgászat, halászat, tűzifa lopások körében. A szabálysértési ügyek száma az előző évhez képest nem növekedett. A szabálysértési eljárások közül 82 zárult le jogerősen eljárást megszüntető vagy pénzbírságot kiszabó határozattal. A fennmaradó ügyek elintézése folyamatban van.

Helyszíni bírság kiszabására 11 esetben került sor.

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	129	795 e Ft
Helyszíni bírság	11	68 e Ft

5.3. Büntető ügyek

Természetkárosítás, lopás miatt 8 esetben tettünk feljelentést. A rendőrség, ügyészség 6 esetben határozott a nyomozás megszüntetéséről.

Lezárult a Mohács Történelmi Emlékhely kapurongálása miatt folyt több elkövetős különösen nagy értékre elkövetett büntetőügy eljárása, amelyben az elkövetőket a bíróság elítélte, azonban az okozott kár megtérülésére az elkövetők vagyoni helyzetére való tekintettel nincs esély.

Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
2	folyamatban	
6		megszüntetve

5.4. Polgári perek

Két polgári per van folyamatban az Igazgatóság adósaival szemben.

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	2	-	-	2

6. Őrszolgálat

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 2008-ban jelentős mértékben, 23-ról 33 főre emelkedett. Ennek a létszámbővítésnek köszönhetően a tájegységek területe kis mértékben átszervezésre került.

Igazgatóságunk illetékességi területe nyolc tájegységből áll, melyek átlagosan 2-5 örkerületből állnak. Felépítése a Szolgálati Szabályzatban előirt hierarchiát követi: 1 fő őrszolgálat-vezető, 1 fő őrszolgálat-vezető helyettes, 7 fő tájegységvezető, 25 fő örkerület-vezető.

Az Igazgatóságunk területén 183 polgári természetőr működik közvetlenül a tájegységvezetők irányítása alatt. A polgári természetőrök elsősorban a természetvédelmi örök mellett járőrözési, ellenőrzési feladatokat látnak el, valamint a kezelési feladatokban vesznek részt (kaszálás, karbantartási munkák, stb.).

Kiemelkedően eredményes a Tolnai tájegységben Paks és Dunaföldvár településeken, valamint a Mecsek tájegységben Dombóvár településen szervezett polgári természetőr csoportok munkája.

Tájegység	Tájegység Területe /ha/	Védett területek	Natura 2000-es területek	Őrkerületek száma/ Őrszolgálat létszáma
Gemenc	47.100	Duna-Dráva Nemzeti Park - Gemenc	4 db-423ha	4 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 4 fő természetvédelmi ör
Béda-Karapancsa	108.850	Duna-Dráva Nemzeti Park - Béda-Karapancsa, Dávodi Földvári-tó TT, Dunaszekcsői löszfal TT, Mohácsi Történelmi Emlék-hely TT	3 db- 1998 ha	4 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 4 fő természetvédelmi ör
Kelet-Dráva	122.317	Duna-Dráva Nemzeti Park - Kelet-Dráva, Szentegáti-erdő TT	10 db-12647 ha	2 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 1 fő természetvédelmi ör
Közép-Dráva	115.561	Duna-Dráva Nemzeti Park- Közép-Dráva, Rinyaszentkirályi-erdő TT, Csokonyavisontai fáslegelő TT, Babócsai Basakert TT	1 db 480 ha	3 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 2 fő természetvédelmi ör,
Nyugat-Dráva	73.580	Duna-Dráva Nemzeti Park- Nyugat-Dráva, Baláta-tó TT	3 db, 16691 ha	3 örkerület/ 1 fő tájegységvezető

				2 fő természetvédelmi őr
Somogy-Zselic	258.398	Boronka-melléki TK, Zseli- ci TK, Csombárdi-rét TT	10 db-24358 ha	5 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 4 fő természetvédelmi őr
Mecsek	250.282	Kelet-Mecsek TK, Nagy- mező-Aranyhegy TT, Pin- tér-kert TT, Villányi Temp- lomhegy TT, Szársomlyó TT, Fekete-hegy TT, Abaligeti-barlang felszíne TT, Melegmány-völgy TT, Jakab-hegy TT	10 db, 24658 ha	4 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 3 fő természetvédelmi őr
Tolnai	340.523	Dél-Mezőföld TK, Szakadati-legelő TT, Pacs- magi-tavak TT, Bölcскеi nőszirmos-kaszáló TT, Kapszeg-tó TT	12 db 34584 ha	4 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 4 fő természetvédelmi őr

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságon dolgozó 33 természetvédelmi őrből 17 fő rendelkezik szolgálati gépkocsival, ebből 1 db Land Rover, 1 db VW Poló, 6 db Lada Niva, 9 db Ford Ranger. További 7 természetvédelmi őrnek tudunk biztosítani szolgálati motorkerékpárt (3 db 50 cm³-es, és 4 db 125 cm³-es). Valamennyi természetvédelmi őr rendelkezik km-kerettel, ez területnagyságtól függően 800-1900 km között változik. Mind a Dráva, mind a Duna mentén jó a vízi-jármű ellátottság. 4 db modern kishajó, és 3 db nyolcszemélyes hajó továbbá kisebb faladikok segítik a munkát. Valamennyi természetvédelmi őr egyenruha ellátottsága megoldott, 2008-ban minden őr ruhaigényt tudunk teljesíteni, illetve az új természetvédelmi öröket felruháztuk, a szükséges kiegészítő felszerelésekkel elláttuk.

Az új természetvédelmi örök valamennyien sikeres őr vizsgát, illetve közigazgatási alapvizsgát tettek. A nemzeti parki területek őrői 2008-ban szolgálati célú kishajó vezetői jogosítványt szereztek.

Őrszolgálat adatai:

	Középfokú végzettségű	Felsőfokú végzettségű	Összesen
Létszám	4	29	33

	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	39.500	3000	70000
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	2750	2000	5500

Helyszíni bírságok száma	11
Az igazgatóságra tett feljelentések száma	8

7. Költségvetés és vagyon

7.1. Kiadások

Az Igazgatóság összes kiadása 2008. december 31-én 816 198 ezer forint. volt. A működési kiadások a 2007. évihez képest 3,2%-kal növekedtek, amely a személyi juttatások és a munkaadói járulékok tekintetében a 2008. évben végrehajtott természetvédelmi őrszolgálat létszámfejlesztésével, a dologi kiadások esetében az infláció hatásával, valamint új bemutatóhelyek (Mésztufa-barlang, Dráva Kapu Bemutatóközpont) megnyitása következtében fellépő működési költségekkel magyarázható. A felhalmozási kiadások a 2007. évihez képest 15%-os növekedést mutatnak, amely a fejezet 2007. évi egyensúlyi tartalékából biztosított, a Somogyudvarhely 083/4 helyrajzi számú fokozottan védett, erdő művelési ágú ingatlan kisajátítására biztosított összegnek köszönhető.

7.2. Bevételek

Az Igazgatóság intézményi bevételei, a támogatásértékű bevételek, valamint a működési és felhalmozási célra átvett pénzeszközök 2007. december 31-én 348 088 ezer forintot tettek ki, amely az előző évhez viszonyítva 26%-os növekedést mutat. A növekedés egyrészt a 2007.évben ROP pályázat keretében megvalósított fejlesztések támogatási összegének 2008. évi folyósításának, valamint a 2008. évben két ízben is megszervezett közmunkaprogram támogatási összegének köszönhető.

7.3. Vagyon

A 2007. évhez képest a vagyon nettó értékben csupán 0,5 %-kal, bruttó értékben 3%-kal emelkedett. A vagyon gyarapodása főként a már említett kisajátításból, a 2007. évről áthúzódó, 10/2/35 fejezeti keretből kártalanításra biztosított összegből megvalósult földvásárlásokból adódik, másrészt a közmunkaprogramban foglalkoztatottak eszközellátottságát javító beszerzésekből, valamint a cikta juh-és szürkemarha állomány létszámának növekedéséből adódik.

7.4. Épületek

Az épülettípusok és állattartó építmények körében a 2008. évben nem történt bővülés, csak a meglévő építményekhez kapcsolódó funkciójavító beruházások valósultak meg, mint például a darányi juhakol féltetővel történő ellátása.

7.5. Eszközök

Az eszköztípusokon belül a legnagyobb arányú növekedés a mobiltelefonok (+10 db) körében volt az őri létszámfejléséből adódóan, továbbá a járműparkunk 2 db motorkerékpárral és 1 db terepjáróval bővült, valamint a közmunkaprogramban beszerzett 2 db aljnövényzet-tisztítóval javult az eszközellátottság.

7.1. Kiadások

		Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	Személyi juttatás	293 575
	Járulék	90 865
	Dologi	301 370
	Működési célú pénzeszköz átad.	100
Felhalmozási kiadások	Intézményi beruházás	125 579
	Felújítás	4 709
	Egyéb felhalmozási kiadás	
	Egyéb központi beruházás	
Kölcsönök nyújtása		
Kiadások összesen		816 198

7.2. Bevételek

		Teljesítés (Ft)
Bevételek	Működési	306 610
	Felhalmozási	41 478
	Kölcsönök visszatérülése	
Bevétel összesen:		348 088
Költségvetési támogatás	Működési	407 927
	Felhalmozási	30 889
Támogatás összesen:		438 816
Összes bevétel		786 904
Pénzforgalom nélküli bevételek		85 647
	Összes bevétel	872 551

7.3. Vagyon

		Bruttó érték	Érték- csökkenés	Nettó érték
Vagyoni értékű jogok		38 234 748	35 051 897	3 182 851
Szellemi termékek				-
Ingatlanok és kapcsolódó va- gyoni értékű jogok	Földterü- let	1 505 186 802		1 505 186 802
	telek	55 017 700		55 017 700
	Épület	672 259 722	77 415 286	594 844 436
	Építmény	458 582 624	72 797 096	385 785 528
	Erdő	58 153 084		58 153 084
	Halastó	24 903 025	6 418 322	18 484 703
	Vagyoni értékű jog	5 301 800	813 463	4 488 337
Gépek, berendezések, felszere- lések	Ügyviteli	68 997 306	63 478 076	5 519 230
	Egyéb	184 097 677	117 820 317	66 277 360
Járművek		173 161 762	139 840 980	33 320 782
Tenyészállatok		31 273 600	8 436 599	22 837 001
Beruházások, felújítások		30 900 667		30 900 667
Összesen		3 306 070 517	522 072 036	2 783 998 481

7.4. Épületek

Az épület típusa	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	4	
Szolgálati lakás		
Állattartó épület	6	
Egyéb állattartó építmény	15	
Tanya	1	

7.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	72	2
Terepjáró	26	1
Motorkerékpár	9	2
Kerékpár	64	
Vízijármű	53	
Videokamera	6	
Digitális fényképezőgép	23	
Hagyományos fényképezőgép	36	-3
Spektív	10	
Kézi távcső	65	-4
Számítógép	97	+3
Mobiltelefon	68	+10

8. Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok

8.1. Turisztikai infrastruktúra

	Száma	Férőhely/befogadó-képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Látogató/oktató központ	4	<p>1- 60</p> <p>2- 88</p> <p>3- 30</p> <p>4- 80</p> <p>összesen 258 fő</p>	<p>1. <u>Tettye Oktatási Központ</u>: 2 db 30 fős oktatóterem, melyből egyik technikai eszközökkel jól, a másik közepesen felszerelt. A bútorok egy része felújítást igényel. Az oktatók száma 3, közülük 2 fő szerződéssel, 1 fő munka törvénykönyv hatálya alá tartozó foglalkoztatott. Szükséges a fokozott igények miatt technikai fejlesztés (vetítőr, számítógép, vízvizsgálati labor, GPS, audiovizuális eszközök). Az oktatási tevékenység része a <u>Pintér-kert Arborétum látogatása</u>.</p> <p>2. <u>Drávatamási Természetismereti Központ</u>: Az épületen kívül rendelkezésre áll 1 db fedett, szabadtéri oktatásra, étkezésre alkalmas hely. Zárt, fedett oktatóterem nincs, szállás 8 fő részére biztosítható, ezen kívül van lehetőség sátorozásra. A felszerelés jó, de fejlesztést igényel (terepi munkát segítő eszközök).</p> <p>3. <u>Óbányai kezelőház</u>: rendelkezésre áll fedett, oktatásra és étkezésre alkalmas szabadtéri hely, valamint az épületben kutatási, oktatási célra használható szobák 8 fő részére. Áramellátás van, folyóvízellátás viszont nem áll rendelkezésre.</p> <p>4. <u>Drávaszentesi Oktató- és Bemutató Központ</u>: <u>Földszint</u>: 80 fő befogadására alkalmas oktató- és konferenciaterem teljes felszereltséggel., 3 iroda, ebből 1 tárgyaló, mozgássérültek részére wc, teakonyha, teljes technikai felszerelés, belső parkoló <u>emelet</u>: kilátó, teljes konyha, 2 szoba összkomfort, központi fűtés. Az épület szomszédságában teljessé vált a bemutatás eszköztára: természettudományi kiállítás, őshonos háziállat bemutató, tanösvény, madármegfigyelő torony, étterem áll a látogatók rendelkezésére.</p>

Kiállítás	6	változó	<p><u>Abaligeti barlang:</u> Állapota jelenleg jó. A kiszolgáló épület, pénztárépület felújítása szükséges. A bemutatóhely előtti tér, park rendezése szükséges. Esőbeálló építése folyamatban van.</p> <p><u>Mohács -Sátorhely Történelmi Emlékhely:</u> a sírkert állapota jelenleg jó, a kopjafák felújítására szükség van. A fogadóépület kiszolgáló egységének (WC) felújítására szükség van. A tájékoztató táblák modernizálása megtörtént, valamint egy bolt kialakításra került.</p> <p><u>"Élet az ártéren" kiállítás:</u> 2003. szeptemberben került átadásra a DDNPI gemenci bemutatóhelye Szekszárdnál. A kiállító tér erdei hangulatú hangeffektusokkal várja a látogatókat.</p> <p><u>Denevérmúzeum:</u> 2004 júliusban nyílt meg, tematikus kismúzeum az Abaligeti-barlang mellett. A kiállítás frissítése aktuálissá válik.</p> <p><u>Fehér Gólya Múzeum – Kölked:</u> 2008. júniusától a DDNPI üzemelteti a kölkedi önkormányzat tulajdonában lévő kiállítást. A kiállítás anyaga modernizálásra szorul.</p> <p><u>Tettyei Mész-tufa-barlang – Pécs:</u> 2008. márciusában került átadásra az újonnan nyitott, helytörténeti, kulturális és geológiai elemeket tartalmazó kiállítás.</p> <p><u>Mészégető-források barlangja:</u> kalandtúra lebonyolítására alkalmas helyszín.</p>
Tanösvény	25	változó	<p>A régebben készült, valamint a megrongált tanösvényeket a DDNPI lehetőségeihez mérten folyamatosan újítja fel, de a táblák nagy mértékben pótlásra vagy felújításra szorulnak. A tanösvényeken kívül még 5 db megfigyelőtorony segíti az ismeretszerzést.</p> <p>Felújításra és bővítésre került az abaligeti Denevér tanösvény, valamint a füzetes tanösvény kiadványa is frissítés után újra kiadásra került.</p>
Szálláshely	0	0	Kereskedelmi szálláshellyel nem rendelkezünk.

8.2. Kiadványok

2008. év során az Igazgatóság szerkesztésében megjelent kiadványok:

- 2008. évi Programajánló
- Mészégető barlang – kalandtúrákat népszerűsítő szóróanyag, utánnymás
- Tettye (Tettye Oktatási Központ, Pintér-kert Arborétum, Tettyei Mésztufa-barlang) szóróanyag magyar és angol nyelven
- Matrica
- Denevér Tanösvény füzet
- Dráva Kapu Bemutatóközpont leporello
- Kirándulások a Villányi-hegységben leporello
- 2009-es képeslapnaptár
- Drávaszent szóróanyag
- Béda-Karapanca térkép
- Gemenc térkép
- Tettyei képeslapok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Bizományosoknál lévő készlet (pld.)*	Készlet az igazgatóságon (pld.)**
	A Baláta-tó	2003	140	1232
	A Baláta-láp és gerinces állatvilága	2001	74	14
	A Boronka-melléki TK	2003	162	352
	A Dráva	2001	460	52
	A Szársomlyó	2003	119	9
	A Tolnai Mezőföld természeti értékei	2001	20	0
	A vadon élménye...	2005	889	2664
	A vadon élménye... (angol)	2006	467	1567
	A Zselic	2003	48	159
	Abaligeti barlang	2002	3980	632
	Abaligeti barlang plakát	2005	246	1647
	Abaligeti barlang TKM	2000	48	0
	Abaligeti tanösvény	1999/	777	4500

		2008		
	Abaligettől a Nagymezőig	2000	370	160
	Barcs TKM	2003	11	0
	Béda-Karapancsa térkép	2001/ 2008	432	2278
	Béda-Karapancsa természeti értékei	2000	54	38
	Béda-Karapancsa TK élővilága	2003	0	0
	DenevérMúzeum	2007	472	3234
	DenevérMúzeum (angol)	2007	200	600
	DenevérMúzeum (német)	2007	200	600
	Duna-Dráva Nemzeti Park Album/Kalotás	2005	29	19
	DDNP monográfia	2002	44	295
	Duna-Dráva Nemzeti Park térkép	2002	400	545
	Dél-dunántúl karsztvidékei és barlangjai	1999	11	0
	Dél-Mezőföld turistatérkép	2004	33	91
	Dél-Mezőföld TK természeti értékei	2000	139	308
	Dráva térkép	2001	40	0
	Dráva térkép hajtogatatlan	2001	1	39
	Gemenc	2000	542	2677
	Gemenc térkép	2001/ 2008	285	1784
	Homokpusztáktól a láptavakig	1999	407	213
	Képeslapok	2007	26760	8276
	Kopácsi-rét térkép	2004	53	62
	Mohácsi Történelmi Emlékhely és környéke térkép	2001	298	0
	Mohácsi Történelmi Emlékhely „térkép” (új)	2007	6160	1450
	Mohácsi Történelmi Emlékhely „térkép” (új, angol)	2007	2984	793
	Órtilostól Szentborbásig	1998	19	0
	Paeonia 2003	2004	0	126
	Paeonia 2006	2006	0	251
	Pintér-kert (új)	1997	82	1390
	Szársomlyó tanösvény	2002	1	12001
	Szentborbástól a Kormorános erdőig	2000	83	114
	Tanösvénytúra a Mecsekben	2005	93	50
	Tettye-park és környéke	2000	0	266
	Tettye tanösvény	1998	0	258
	Könyvjelző	2007	16025	2400
	2007 Programfüzet	2007	0	7000

Barlangi kalandtúra	2007	0	5000
Tettye szóró	2007	0	10000
DDNP leporelló (magyar)	2007	0	5000
DDNP leporelló (francia)	2007	0	10000
Mini leporelló	2007	0	10000
Tettye szóró	2007	0	10000
DDNP matrica	2007	0	989
Béda-Karapancsa tépőtömb	2007	0	10000
Béda-Karapancsa tépőtömb (angol)	2007	0	5000
Béda-Karapancsa tépőtömb(német)	2007	0	5000
DDNP-Póló-sasos	2007	178	154
DDNP-Gyerekpóló-kissasos	2008	339	291
DDNP-Póló-gólyás	2008	193	98
Hűtőmágnes-Tettyére	2008	575	416
Hűtőmágnes-mohácsi TE.	2008	142	0
Kulcstartó-mohácsi TE.	2008	0	100
Képeslapnaptár 2009	2008	2078	1678
Gemenc tépőtömb	2007	0	10000
Gemenc tépőtömb (angol)	2007	0	5000
Gemenc tépőtömb (német)	2007	0	5000
Irány a Dráva ismertető füzet	2007	0	50

8.3. Látogatottság

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyeinek regisztrált látogatói (2008)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	Pintér-kert Arborétum	1 913	0	1 913	
2	Tettyei Mésztfu-fa-barlang	16 342	1 024	17 366	
3	Abaligeti-barlang	64 108	5 500	69 608	
4	Denevérmúzeum	34 560	5 590	40 150	
5	Mohácsi Történelmi Emlékhely	15 818	985	16 803	
6	Élet az ártéren kiállítás	2 115	0	2 115	
7	Mészégető-források barlangja	22	0	22	
8	Kölkedi Fehér Gólya Múzeum	2 109	354	2 463	
9	Dráva Kapu Bemutatóközpont (Drávaszentcsanak)	1 415	245	1 660	
10	Tettye Oktatási Központ	5 221	0	5 221	
Regisztrált látogatók összesen:		143 623	13 698	157 321	
A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2008)					
Szakvezetéses túra				5 593	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény, előre meghirdetett programok				5 473	
Erdei iskolai program				0	
Egyéb:				0	
Egyéb:				0	
Regisztrált igénybevevők összesen:		0	0	10 066	
Szálláshelyek nemzeti park igazgatósági működtetésben (2008)					
Szállóvendégek száma (fő)				423	
Vendégéjszakák száma (fő)				1319	

8.4. Társadalmi kapcsolatok

Az **Igazgatóság rendezvényeiben, programjaiban** számos új elem jelent meg. Az egyre növekvő érdeklődésre való tekintettel minden hétre kínálunk programokat, melyek a szemléltetformálás leghatékonyabb eszközei. Ezek főbb típusai:

- Jelvénygyűjtő túrák
- Aktív természetvédelem – békamentés, madárgyűrűzés, stb.
- Ingyenes ismeretterjesztő előadások
- Duna-Dráva Nemzeti Park Klub
- Jeles napok
- Kenutúrák

A társadalommal, lakossággal való kapcsolattartás, tudatformálás megfelelő terei a különböző rendezvények, melyeket a DDNPI szervez: ilyen például a Gólyabúcsúztató, Pásztorkutya terelőverseny, Föld Napja, melyet a pécsi székhelyű zöld civil szervezetekkel együttműködésben Pécsen a Tettye téren, ötödik alkalommal szerveztünk, melynek részprogramjai: Zöld Utca, Bio-piac és ismeretterjesztő, természetvédelmi játékok, kézművesség voltak.

A DDNPI saját szervezésű rendezvényein kívül nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a működési területén található települések rendezvényeinek színesítéséhez akár a szervezésben való segítséssel, akár kínálatának megjelenítésével, túrákkal hozzájáruljon, ezzel is ismertette tevékenységét a lakossággal.

A településekkel való kapcsolattartás egyik legsikeresebb eszköze az a vándorkiállítás, melyet Dr. Kalotás Zsolt fotóiból szervezünk. A nagy sikerre való tekintettel a klasszikus farönkös kiállítási anyag mellett egy második fotósorozatot is újtára indítottunk, melyek havonta más-más településre kerülnek.

- Donau-Auen Nemzeti Park (Ausztria)
- Nagybjom
- Pécsvárad
- Palotabozsok
- Szálka
- Felsőnána
- Somogyapáti

- Harc

Kiállítások, Vásárok:

- Turizmus 2008 – Budapesti, közös stand a magyarországi nemzeti parkokkal
- Szentlőrinci Gazdanapok
- Szentlőrinci Lobby-Party
- Pécsi Utazás Kiállítás
- Donau-Auen Nemzeti Park, Ausztria
- Magyar Nemzeti Parkok Hete
- Nagybajom, Gólyafesztivál

A DDNPI által szervezett konferenciák:

- II. Mecsek Konferencia
- Pálos Konferencia
- Európai Természetvédelmi Örök Találkozója

Társadalmi Felelősségvállalás

Különböző vállalatok, cégek részéről növekvő igény jelentkezik a vállalati társadalmi felelősségvállalás keretében természetvédelmi célú tevékenységek támogatására, illetve azok elősegítése érdekében együttműködés kialakítására. A legjelentősebb ilyen együttműködés 2008. évben a Coca-Cola Magyarországi szervezetével kötődött, melynek eredményeként cikksorozat jelenhetett meg a Népszabadságban.

2008-ban útjára indítottuk Békalencse című elektronikus, a nemzeti park szakmai tevékenységét is népszerűsítő hírlevelünket, mellyel a már korábban is a lakossághoz (sajtón keresztül, vagy személyesen) eljutó híreink mellett egy újabb célcsoportot tudunk megszólítani. Híreinket a nemzeti parki települések önkormányzatainak munkatársai saját médiájukban (nyomtatott hírlevél, tv, rádió) is megjelentetik, ezáltal is közelebb hozva a nemzeti parki tevékenységhez a lakosságot.

Területen dolgozó kollégáink napi kapcsolatban vannak lakossággal, szakvezetésekkel, előadásokkal, a szakmai munkában való részvétellel azonban hozzájárulnak a kapcsolat javításához.

Az oktatási tevékenység során minden korosztályhoz eljut a természet szeretetének üzenete, versenyek, vetélkedők szervezésével még nagyobb lakossági célcsoportot tudunk megszólítani.

- Saját szervezésű versenyek

Madarak és Fák napja körzeti és városi verseny

Föld Napja Rajzverseny

Állatok Világnapja

Fekete István Emlékverseny

Kincsek között élünk a – Dráva

- Mások által szervezett versenyek, közreműködő a DDNPI

Évezredek Öröksége Vetélkedő

Fedezd fel a Régiót

Teleki Pál Országos verseny

Megyei Környezetvédelmi és egészségvédelmi verseny

Tevékenységünk során szakmai szervezetekkel, a tourinform iroda hálózatával is szorosan együttműködünk, mely lehetővé teszi a szélesebb körben is ismertségünket.

2008 során több, mint 44.500 ingyenes kiadványt juttattunk el a lakossághoz.

Média megjelenések:

		Megjelenés
Média	<i>helyi</i>	77
	<i>regionális</i>	148
	<i>országos</i>	151
	<i>nemzetközi</i>	2

8. 5. Környezeti nevelési intézkedések

(előre meghirdetett programok és túrák, rendezvények, jeles napok)

A DDNPI által szervezett 2008. évi programok összefoglaló táblázata

Esemény	Helyszín	Részvevők száma
DDNP-Klub, 2008.01.08.	Tettye Oktatási Központ	54
Úti beszámoló 2008.01.16.	Tettye Oktatási Központ	29
Téli madárgondozás 2008.01.19.	Pécs, Pintér-kert	73
Manótúra az Abaligeti-barlangban 2008.01.26.	Abaligeti-barlang	157
DDNP-Klub, 2008.02.05.	Tettye Oktatási Központ	59
Kikerics túra 2008.02.09.	Nagyharsány	415
Téli madárparadicsom túra 2008.02.16.	Gyékenyes	59
DDNP Klub (rendkívüli) 2008.02.19.	Tettye Oktatási Központ	20
DDNP-Klub 2008.03.04.	Tettye Oktatási Központ	69
Boronka-melléki túra 2008.03.08.	Nagybajom	19
Békamentés 2008.03.08.	Sikonda	35
Húsvétváró szöszmötölés 2008.03.14.	Tettye Oktatási Központ	63
„Nemszeretem-állatok” gyerekprogram 2008.03.20.	Tettye Oktatási Központ	25
Zselici csillagos égbolt túra 2008.03.29.	Lipótfá	66
DDNP-Klub 2008.04.01.	Tettye Oktatási Központ	31
Bükkhát erdőrezervátum túra 2008.04.05.	Vajszló	33
Föld Napja 2008.04.19.	Pécs, Tettye tér	1005
Bazsarózsa túra 2008.04.20.	Hosszúhetény	159
Agárkosbor túra 2008.04.26.	Csányoszró	66
Boronka-melléki túra 2008.05.01.	Mesztegnyő	64
Nyéki Holt Duna túra 2008.05.01.	Pörböly	32
Hódító hód kenutúra 2008.05.02.	Baja, Vén-Duna	42
Madárodú ellenőrzés 2008.05.03.	Homorúd	27
Lugio-gyöngyszem túra 2008.05.04.	Dunaszekcső	17
DDNP-Klub 2008.05.06.	Tettye Oktatási Központ	34
Madárodú készítés a Pintér-kertben 2008.05.09.	Pécs	172
Réti iszalag túra 2008.05.09.	Bogyiszló	38
Túra a vadregényes Tolna-Baranya határán 2008.05.17.	Ófalu	36
Kései meggy gyűrűzés 2008.05.18.	Barcs	6
Füben-fában orvosság túra 2008.05.24.	Vejeti	32
Barlangi manók napja 2008.05.25.	Abaligeti-barlang	149
Pacsmagi-tavak madármegfigyelés 2008.05.31.	Tamási, Pacsmagi-tavak	28
Varázslatos vízvilág túra 2008.06.07.	Drávasztára	14
Nagypartosi tanösvény túra 2008.06.09.	Kölked-Nagypartos	3
Madárodú készítés 2008.06.12.	Pécs	9
Diavetítés a DDNP-ről 2008.06.13.	Tettye Oktatási Központ	1
Túra a Baláta-tónál 2008.06.14.	Baláta-tó	36
Hódító hód kenutúra 2008.06.15.	Baja, Vén-Duna	22
Múzeumok éjszakája 2008.06.21	Mohácsi Történelmi Emlék-hely	316
Gombavadászat túra 2008.06.28.	Kárász	53
Hódító hód kenutúra 2008.06.28.	Baja, Vén-Duna	15
Terelőkutya verseny 2008.07.05.	Barcs-Drávaszentes	393

Kenutúra a Ferenc-csatornán 2008.07.12.	Ferenc-csatorna	35
Gyólyabúcsúztató 2008.07.19.	Kölked	250
Hódító hód kenutúra 2008.07.26.	Baja, Vén-Duna	16
Jakab-hegyi túra 2008.07.26.	Kővágószőlős, Jakab-hegy	62
Hódító hód kenutúra 2008.08.09.	Baja, Vén-Duna	18
Csillagos égbolt rezervátum túra 2008.08.09.	Zselic, Kardosfa	45
Denevértúra 2008.08.23.	Abaliget	103
Szarvasbögés túra 2008.08.30	Pörboly, Nyéki-Holt Duna tanösvény	271
Hódító hód kenutúra 2008.08.30.	Baja, Vén-Duna	36
DDNP-Klub 2008.09.02.	Tettye Oktatási Központ	59
Ciklámen túra 2008.09.06.	Gyótapuszta	23
Az éjszaka hangjai túra 2008.09.20.	Drávasztára	17
Boszorkánykonyha túra 2008.09.27.	Kárász	25
Idősek Világnapja a Pintér-kertben 2008.10.01.	Tettye Oktatási Központ	44
Gombavadászat túra 2008.10.04.	Böhönye	12
DDNP-Klub 2008.10.07.	Tettye Oktatási Központ	42
Ősbükkös túra 2008.10.11.	Szentegát	42
Melegmányi völgy túra 2008.10.25.	Melegmányi-völgy	71
A Magyar Tudomány Ünnepe 2008.11.04.	Tettye Oktatási Központ	37
DDNP-Klub 2008.11.04.	Tettye Oktatási Központ	40
Géme, kócsagok, rétisasok túra 2008.11.08.	Ladomány	40
A Magyar Tudomány Ünnepe 2008.11.11.	Tettye Oktatási Központ	44
A Magyar Tudomány Ünnepe 2008.11.18.	Tettye Oktatási Központ	43
A Magyar Tudomány Ünnepe 2008.11.25.	Tettye Oktatási Központ	30
DDNP-Klub 2008.12.02.	Tettye Oktatási Központ	39
Téli madármegfigyelés túra 2008.12.06.	Kölked	30
Karácsonyváró szöszmötölés 2008.12.12.	Tettye Oktatási Központ	23
Napközis tábor	Pécs	22
Természetismereti tábor	Orfű	29
Természetismereti tábor	Egyházaskozár	65
Erdei iskola	Pécs-Minerva Könyvtár	25
Erdei iskola	Orfű	30
Erdei iskola	Orfű	21
Erdei iskola	Erdei iskola	18
Orfű	Orfű	
Erdei iskola	Abaliget	18
Erdei iskola	Óbánya	36
Curie versenyre felkészítés I.10, I.17, I.31, II.14.	Tettye Oktatási Központ	54
Madarak és Fák Napja Országos Verseny területi fordulójára felkészítés III.11, III.17, III.18, III.19	Tettye Oktatási Központ, Pintér-kert	42
Madarak és Fák Napja Országos Verseny területi forduló megrendezése, lebonyolítása III. 20.	Tettye Oktatási Központ, Pintér-kert	48
„Évezredek öröksége” Városi Verseny elődöntő IV.10-IV.16.	Pintér-kert	283
Környezet - Egészség Megyei Versenyre felkészítés	Tettye Oktatási Központ	3
Környezet - Egészség Megyei Verseny döntőjén közreműködés IV.23.	ANK	36
Madarak és Fák Napja Városi Versenyre felkészítés IV.28, V.5.	Tettye Oktatási Központ	39
Összesen 87 program		6242

9. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

- PAN Park Hálózat,
- WWF
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Baranya megyei Csoportja - fajvédelmi, élőhelymegőrzési és oktatási programok
- Zöld Híd Alapítvány
- Környezetünkért Közalapítvány
- Misina Természet-és Állatvédő Egyesület
- Állatkert-Akvárium-Terrárium KHT
- Somogy Természetvédelmi Szervezet az élőhelyek kezelésében és fenntartásában és az
- Ormánság Alapítvány - Dráva menti térség felzárkóztatását.
- Tolna megyei Természetvédelmi Alapítvánnyal - a kezelési tervek készítésében.
- Baranya Megyei Természetbarát Szövetség
- Somogy Természeti Értékeiért Közalapítvány
- Berek Természetvédelmi Közalapítvány
- Dráva Szövetség
- Babócsáért Egyesület
- MME Dombóvári helyi csoportja
- MME Tolna megyei helyi csoportja
- Pro Silva Egyesület
- Dráva Szövetség
- Tourinform Irodák
- Ezerszínű Baranya KHT
- Regionális Marketing Igazgatóság
- Múzeumok
- Pécsi Tudományegyetem
- Határőrségek
- Vízirendészetek
- Rendőrkapitányságok
- Katasztrófavédelmi Igazgatóságok
- Polgárőrség
- Vadász kamarák, Vadászati Védegyletek

- Vám és Pénzügyőrség
- Ormánysági Hagyományőrző Egyesület
- Királyegyházi Fiatalok Egyesülete (Ormánysági Túra)
- Pécsi Bazilika Kolping család

10. Külföldi együttműködés

- *A Donau-Auen Nemzeti Parkban 3 munkatársunk turisztikai szakmai tanulmányúton vett részt*
- Kapcsolódás az európai Fehérgólya-védelmi programhoz, részvétel Németországban nemzetközi konferencián

10. Külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Park Priode Kopacki Rit	Horvátország	Vizes élőhelyek rekonstrukciója.
Global Environmental Facility (World Bank)	Washington	Duna-medence tápanyagcsökkentési projekt
Nationalpark Donau-Auen	Orth an der Donau	Együttműködés az idegenforgalom, oktatás és az őrszolgálati tevékenység területén.
PAN Parks Foundation	Győr, Magyarország.	Részvétel az európai, nemzeti parkokat tömörítő PAN Parks hálózat munkájában

11. Ellenőrzések

No	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa, célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	KEHI	KEHI Regionális Fejlesztési Programokat Ellenőrző Igazgatóság	„A Mecsek Gyöngyszemei a Jakabhegytől a Völgységi patakig” című projekt mintavételes ellenőrzése.	A projekttel kapcsolatos ellenőrzési javaslatok a DDNPI-re nem vonatkoztak, csak Komló Város Önkormányzatára, Magyarszék község Önkormányzatára, Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesületre, amelyek arról szóltak, hogy mind a három intézmény gondoskodjon a Számviteli tv. 161/A. § (2).bek. szerint továbbbrazletett számviteli nyilvántartás vezetési kötelezettség a Számviteli Szabályzatban megjelenjen.
2.	KvVM	Ellenőrzési Önálló Osztály	Az Igazgatóság pénzügyi és számviteli folyamatainak, költségvetési beszámolóinak az ellenőrzése a 2005-2007-es években. Pénzügyi ellenőrzés.	Az ellenőrzés 2008. júliusában kezdődött meg, a végleges ellenőrzési jelentés elkészítésének a határideje átcúsúzott 2009. évre,
3.	ÁSZ	ÁSZ	A KvVM fejezet 2007. évi zárszámadás vizsgálatához az egyes Nemzeti Parkoktól, így a DDNPI-től is adatbekérések.	Leltár, előző évi maradvány, támogatások, pénzeszközátadások, az IG. belső kontroll rendszerének az értékelése,, a financial audit vizsgálatához szükséges dokumentumok jegyzéke.
4.	DDNPI.	Belső Ellenőrzés	A DDNPI védett gyepterületeinek fenntartása, és a megfelelő kezelés érdekében tett intézkedések.	A „Life” pályázat pénzügyi elszámolásainak a dokumentációi pontosak, az EU szabályait követők. Az igazgatósági gyepgazdálkodás forrásai főleg pályázatok. A pályázati rendszerek kockázati tényezőit igyekeznek megfelelően

			sek vizsgálata.	kezeln, az egyes kockázati tényezőket minimálisra csökkentették, illetve megszüntették.
7.	DDNPI.	Belső Ellenőrzés	Az Igazgatóság vagyonkezelésébe tartozó erdők kezelési rendjének, gazdálkodásának az utóellenőrzése. Teljesítményellenőrzés.	A pályázati felhívások, az azokra beérkezett árajánlatok, bírálati jegyzőkönyvek fontos dokumentumai a fahasználatoknak. Minden esetben az adás-vételi szerződések mellékletét kell, hogy képezzék teljes körűen. Az ügyiratkezelési szabályzat értelmében a fenti dokumentumokat minden esetben központi iktatószámmal kell ellátni.
8.	DDNPI.	Belső ellenőrzés	A védetté nyilvánítás és a természetvédelmi kezelési tervek egyeztetési folyamatai összehangolásának a vizsgálata.	Az Igazgatóság a védetté nyilvánításokat az előirt jogszabályok alapján kezdeményezte, illetve folytatta le minden esetben. A védetté nyilvánítások folyamán a konzultációk, egyeztetések hatékonyan, és eredményesen zajlottak. A védetté nyilvánítási dokumentumok időben felterjesztésre kerültek a felügyeleti szervhez.

12. Fontosabb célkitűzések a következő évre

A Regionális Operatív Programban szereplő nyertes pályázat során a Mohács Nemzeti Em-lékhely turisztikai fejlesztésének előkészítése, engedélyezési és kiviteli tervek elkészítése.

A Gemenci Látogatóközpont turisztikai fejlesztésének újbóli előkészítése és beadása.

Környezeti és Energia Operatív Program élőhelyrehabilitációs projektjeinek előkészítése és végrehajtása.

A Világbank által támogatott Duna Tápanyagcsökkentő Program részeként a teljes Gemenci és Béda-Karapancsai vizes élőhelyek rehabilitációjának megkezdése.

Saját vagyonkezelésben lévő erdők átalakításának folytatása a Duna-Dráva Nemzeti Park törzsterületén közel 40 hektáron.

A horvát-magyar határon átnyúló Bioszféra Rezervátum kialakítása a Mura-Dráva-Duna folyók mentén.

Szabadság-zátony mellékágának rehabilitációja LIFE + pályázati program segítségével.

Pannon gyepek (Dél-Mezőföld TK, Barcsi Borókás) természetvédelmi kezelése LIFE Nature elnyert pályázati program alapján.

IPA (határon átnyúló) horvát-magyar természetvédelmi pályázatok elkészítése és beadása a Dráva menti holtágak és mellékágak rehabilitációja céljából.